

کارگردان «هناس»: سیمرغ را از خانواده شهید گرفته‌ایم

واکنش فوق‌العاده‌ای داشتند که به‌راحتی نمی‌توانم توصیف کنم. شاید فقط تماشای تصاویر آن بتواند این حس را منتقل کند. یک بار بزرگ آن روز از دوش ما زمین گذاشته شد. نگران بودیم که نکند در روایت زندگیشان اماندار نبوده باشیم. این‌ها استرس‌های بسیاری برای ما ایجاد کرده بود اما واقعیت این است که ما سیمرغ خود را همان شب گرفتیم.

هستند. اهالی رسانه فردا به تماشای فیلم‌های «بی‌ویا» ساخته آرین وزیردقتی و «بدون قرار قبلی» ساخته بهروز شعبی می‌نشینند. در مشهد هم علاقه‌مندان، امروز به دیدن دو فیلم «ماهان» و «ملاقات خصوصی» می‌نشینند.

چهره روز

پاسخ دبیر چهلمین جشنواره فیلم فجر به انتقاده‌ها

تنوع ژانر برای هیئت انتخاب مهم بوده است

کریمی | روز گذشته مسعود نقاش‌زاده پس از سپری کردن دوران قرنطینه خود، در مرکز همایش‌های برج میلاد روبه‌روی خبرنگاران نشست تا پاسخگوی پرسش‌های آن‌ها باشد. یزدان عشیری، مدیر روابط عمومی جشنواره یادآور شد قرار بود نشست خبری پنج‌بهمن برای تشریح اهداف این رویداد برگزار شود که به دلیل بیماری مسعود نقاش‌زاده به روز ششم جشنواره موکول شد.

نقاش‌زاده نیز در ابتدای سخنان خود گفت: جشنواره فجر باید دبیرخانه دائمی داشته باشد و بزرگ‌تر از آن است که مانند پروژه یا آن‌رخورد کنیم. پیشنهاد کردم مرکز تخصصی برای برپایی جشنواره‌های سینمایی داشته باشیم. آنچه‌ما در این دوره بنا داشتیم دنبال کنیم استانداردسازی و قانون‌مداری رویه‌های مختلف در جشنواره بود و این کار را از آیین‌نامه آغاز کردیم.

طبیعی است فیلم‌هایی را دوست نداشته باشید

دبیر جشنواره افزود: در هر جشنواره‌ای وقتی هیئت انتخاب داریم و آن ترکیبی از افراد صاحب‌نام هستند فرض‌مان این است که داوران خوبی هستند، طبیعی است که سلیقه‌های مختلفی داریم و مخاطبان برخی از فیلم‌ها را دوست نخواهند داشت، به جنبه‌هایی انتقاد دارند و جنبه‌هایی را دوست دارند. ترکیب هیئت انتخاب ترکیبی است که همه از جهات مختلف صاحب تجربه و جایگاه هستند، اما رویکردی که برای انتخاب فیلم‌ها وجود داشته این‌طور نبوده که فیلم‌های سینمایی و صرفاً با ارزش‌های سینمایی باشند، برخی می‌گفتند تنوع ژانر اهمیت دارد به طوری که ممکن بوده به اندازه کافی انتظار سینمایی را برآورده نکند ما باید به انتخاب هیئت انتخاب احترام بگذاریم.

نقاش‌زاده درباره فیلم‌های باکیفیت بیرون مانده از جشنواره هم بیان کرد: وقتی ۶۰ فیلم به هیئت انتخاب ارائه می‌شود برخی بیرون می‌مانند شاید اگر هیئت دیگری بود، فیلم‌های دیگری را می‌پذیرفتند، این یک چیز خط‌کشی شده نیست. وقتی ما می‌گوییم قانون‌مداری اصل کار است قانون ایران می‌گوید نمایش هر فیلمی در هر محفلی نیازمند پروانه‌نمایش است. جشنواره یک برنامه گسترده برای نمایش است، ما تابع قانون هستیم برخی از فیلم‌هایی بودند که در زمان بازبینی مورد توجه هیئت انتخاب قرار گرفتند، اما موفق به دریافت پروانه‌نمایش نشدند، شاید جای دیگر اکران شوند و نتایج متفاوت بگیرند، ما می‌خواستیم بر پایه مجوزها کار کنیم.

او درباره نزدیکی فیلم‌ها به شعار جشنواره گفت: معمولاً جشنواره خودش تولیدکننده فیلم‌ها نیست ولی به رویکردهای امیدبخشی و آگاهی تأکید داشته است. در برگزاری جشنواره هم تلاش شده احساس امیدو شور برقرار باشد.

فیلم جنجالی، محصول دوران مسئولیت من نیست

وی در پاسخ به پرسشی درباره ساخت یکی از فیلم‌های ضعیف جشنواره امسال در دوران مسئولیت خود در بنیاد سینمایی فارابی اظهار کرد: ما در سینما وقتی برای یک فیلم وارد مذاکره و گفت‌وگو می‌شویم هیچ وقت نمی‌توانیم نتایج آن را از پیش تعیین کنیم، درست است که برخی از آن‌ها را در زمان نگارش تا حدودی می‌توان حدس زد اما نمی‌توان تعیین کرد ضمن اینکه گام‌های اول می‌تواند لغزان باشد. آن فیلم در زمان مسئولیت من ساخته نشده و زمانی که من در فارابی نبودم ساخته شد، برخی از فیلم‌ها در فرایند ساخت نتایجشان آشکار می‌شود. نقاش‌زاده در ادامه درباره دامه فعالیت‌ش به عنوان دبیر جشنواره گفت: هنوز زود است که برنامه سال آینده اعلام شود. در ابتدا محمد خراعی با من درباره برنامه بلندمدت صحبت کرد اما این موضوع به بعد از پایان این دوره جشنواره و ارزیابی متقابل موکول می‌شود.

حسین دارابی کارگردان «هناس» در خصوص واکنش همسر شهید داریوش رضایی نژاد پس از تماشای این فیلم که با موضوع ترور این شهید هسته‌ای ساخته شده است، گفت: وقتی خانواده شهید فیلم را دیدند، واکنش بسیار خوبی داشتند از آنجایی که نمی‌دانستند کدام بخش‌های زندگیشان را تصویر کرده‌ایم و کدام بخش‌ها را تغییر داده‌ایم.

مضمونی اجتماعی بر خوردارند که در یطن داستانی روایت می‌شوند اما این بار او به سراغ داستان یک خانواده شهری و مشکلاتشان رفته است. توجرح لوند، لاله مرزبان، علی‌اکبر اصلانلو، محسن کیایی و ویشکا آسایش بازیگران فیلم نگهبان شب

نقد روز

«ضد»؛ درامی سیاسی و ناکام در روایت عاشقانه

زهره کهندل | امیرعباس ربیعی که در گام اول فیلم‌سازی‌اش قدمی امیدوارکننده برداشت و فیلمش، دو سال پیش نظر هیئت انتخاب را در بخش نگاه نو جشنواره فیلم فجر جلب کرد اما در جدیدترین اثرش نتوانست توقعات را برآورده کند. این کارگردان جوان که علاقه‌مند به بازخوانی پرونده‌های دهه ۶۰ در آثارش است، در «لباس شخصی» به تحركات حزب توده در سال‌های آغازین انقلاب اسلامی پرداخته بود و برای نخستین بار شخصیت‌هایی چون نورالدین کیانوری و احسان طبری را به تصویر کشید. او این بار در «ضد» به ماجرای نفوذ اعضای سازمان مجاهدین خلق در حزب جمهوری اسلامی پرداخته است، ضد قهرمان فیلم یکی از نفوذی‌های سازمان در بخش امنیت حزب است که مهدی نصرتی، ایفاگر نقش اصلی فیلم در نمایش شخصیت سازمانی‌اش نسبتاً موفق ظاهر شده اما وقتی قصه وارد ماجرای عاشقانه موازی با قصه سیاسی فیلم می‌شود، نه فقط بازیگران که کارگردان هم در روایت این فصل ناکام می‌ماند به طوری که بازی زن و مرد دل‌باخته به هم در بسیاری از صحنه‌ها، تصنعی و نجسب درآمده است. ساده‌لوحی زن (با بازی لیلا زارع) که دکتری دل‌داده وطن است در دادن اطلاعات به بیمارش، آزادرنده است و با شخصیت او که نسبت به رفتارهای مشکوک نامزدش، حساسیت‌هایی بیش از اندازه دارد در تضاد است. درام در روایت قصه عاشقانه در مقایسه با ماجرای سیاسی که تعریف می‌کند، عقب‌تر است و این دو قصه موازی، با به پای هم جلونمی‌روند. کارگردان اثر در دیالوگ‌ها، فضاسازی و نمادپردازی‌ها در دام شعار افتاده است به طوری که اطلاعات را در سطحی‌ترین شکل ممکن از زبان شخصیت‌ها به مخاطب می‌دهد و روی تصویر گاو‌ها و لوکیشن گاوداری برای قرار ملاقات‌های نفوذی سازمان با مقام ارشدش، تأکید و مکث‌های عیانی دارد. به نظر می‌رسد کارگردان چنان مقهور و جذب قصه‌اش شده که دلش نیامده دست به قیچی ببرد و اضافات فیلم را بزند مثلاً سکانس‌هایی که مربوط به نمایش چهره شهید بهشتی می‌شود، خیلی کشدار و مطول است، همان تصویر محو و کوتاه از دکتر بهشتی کافی بود تا مخاطب بازنمایی عینی‌تری از او به عنوان یک شخصیت غایب در فیلم داشته باشد. آهسته کردن تصاویر مربوط به ورود شهید بهشتی به دفتر حزب و مکث‌های طولانی دوربین روی بازیگری که با گریم تلاش شده تا چهره‌ای شبیه به این شخصیت پیدا کند، آن قدر طولانی شد که آن تصویری دلچسپی که مخاطب از صحنه ورود دکتر بهشتی به دفتر حزب داشت را گرفت.

ربیعی در شخصیت‌پردازی «ضد» هم به اندازه «لباس شخصی» موفق نبوده است و به نظر می‌رسد اگر ماجرای شخصیت اصلی قصه (سعید امیریان) که نفوذی سازمان بوده یک ماجرای ناقص عاشقانه‌گره نمی‌خورد شاید در روایت قصه سیاسی‌اش، بهتر و کامل‌تر ظاهر می‌شد.

شفاف‌سازی فارابی درباره میزان حمایت مالی از برخی فیلم‌ها

فیلم فجر شفاف‌سازی کرد. به گفته علی مرادخانی، بنیاد سینمایی فارابی در چهلمین جشنواره فیلم فجر با ۶ فیلم حضور یافته و جزئیات میزان مشارکت در آن‌ها از این قرار است: «بدون قرار قبلی» ۸۰ درصد، «نگهبان شب» ۵۰ درصد، «دسته دختران» ۶۰ درصد، «شادروان» ۳۰ درصد، «بیرو» ۳۰ درصد و «لایه‌های دروغ» ۲۰ درصد.

از این یک‌بار موفق به کسب جایزه سیمرغ بلورین بهترین کارگردانی برای فیلم «اینجا چراغی روشن است» در سال ۱۳۸۰ و کاندیدای دریافت این جایزه برای فیلم «قصر شیرین» از سی‌و هفتمین جشنواره فیلم فجر شده است. آثار میرکریمی عموما از

امروز در هفتمین روز از جشنواره فیلم فجر در سینمای رسانه دو فیلم «نگهبان شب» ساخته رضا میرکریمی و «موقعیت مهدی» ساخته هادی حجازی‌فر به نمایش درمی‌آید.

«نگهبان شب» دارای مضمونی اجتماعی و عاشقانه است. میرکریمی پیش

درباره «موقعیت مهدی» ساخته هادی حجازی‌فر که به زندگی شهیدان باکری پرداخته است

تصویری تازه از شخصیت قهرمان‌های جنگ

خوب در خدمت روح کلی حاکم بر اثر قرار گرفته‌اند.

۲۰ دقیقه ماندگار

۱۰ دقیقه‌ی دیدنی از خون‌ریزان خیبر و شهادت رزمندگان ایرانی با پشتتازی حمید باکری در جزیره مجنون و ۱۰دقیقه دیدنی از قتلگاه دیگر رزمندگان ایرانی در بدر و شهادت ایستاده در آب مهدی، حدوداً ۲۰دقیقه ماندگار از جنگ را شکل داده است. چه خوب که این دو ۱۰دقیقه با مکث بر واکنش‌های دو باکری و مسخ ناشی از فضای آخرالزمانی جبهه‌هایی گرفته شده که رزمندگانش با خلوص نیت و بی لحظه‌ای تردید فقط به یک چیز فکر می‌کردند و آن هم کم‌نیاوردن در برابر قوای بعثی.

فیلم‌برداری در حد کاندیداتوری سیمرغ

فیلم‌برداری یک‌دست وحید ابراهیمی که نشان داده برای مستندنمایی لزوماً نیازی نیست مدام دوربین را بلرزانید، به شدت کمک حال حجازی‌فر بود. ابراهیمی پیشتر در «هالایت» و «دهلیز» هم نشان داده بود که بدون لرزاندن دوربین می‌شود تنش تراشید و حالا در یک درام جنگی، حسابی خود را نشان داده و باید او را کاندیدای سیمرغ دانست همان قدر که خود حجازی‌فر به عنوان یک فیلم‌اولی، عیاری نشان داده در حد کاندیداتوری سیمرغ.

«موقعیت مهدی» فیلم سرگرم‌کننده‌ای است و این ویژگی کمی نیست به خصوص که در سینما و تلویزیون ایران، کم‌پروژه جنگی ندیده‌ایم که جز شعارهای ضد‌مخاطب ارائه نمی‌دهند.

زبان آذری در خدمت فیلم

«موقعیت مهدی» در عین حال که به واسطه خاستگاه برادران باکری، یک فیلم بومی از نوعی آذری است ولی در عین حال بومیت را خیلی خوب پیوند زده با ملیت و از همه بالاتر انسانیت و فداکاری در راه عقایدی که بدان ایمان داریم. عمده فیلم آذری است و آن‌ها که آذری زبان نیستند باید مدام زیرنویس را دنبال کنند ولی این گویش آزار نمی‌دهد چون حجازی‌فر با زیرکی، پرده‌های فیلمش را به جای دیالوگ بر مبنای اکت و موقعیت کاراکترها قرار داده است.

«موقعیت مهدی» یک اپیزودیک زندگی‌نامه‌ای استاندارد از بخشی از زندگی برادران باکری است که اغلب هم‌زمان بر آن اتفاق نظر دارند. این، پایان کار است؟ هرگز!

کاری که حجازی‌فر با همراهی سیمافیلم و بنیاد روایت فتح

در این فیلم-سریال کرده فقط مدخلی است برای ورود

ریزبینانه‌تر سه‌سال‌های آتی

در زندگی پرکش و قوس

برادران باکری.

پس از انتقاده‌ها به سطح کیفی فیلم‌هایی مانند «لایه‌های دروغ»، «دسته دختران» و «بیرو» که با حمایت بنیاد فارابی ساخته شده‌اند، عده‌ای از منتقدان خواستار توضیح مدیران فارابی درباره دلایل حمایت از این فیلم‌ها شدند. مدیر روابط عمومی فارابی در توضیحی به صبا درباره میزان مشارکت این بنیاد در ساخت تعدادی راه یافته به جشنواره

روزشمار جشنواره

روز هفتم

شانس

امین حیایی

برای سیمرغ

با «برف آخر»

امین حیایی برای فیلم «شب» سیمرغ بلورین بهترین بازیگر از جشنواره فیلم فجر را کسب کرد و در سال ۱۳۹۶ برای بازی در فیلم «شعله‌ور» نامزد دریافت سیمرغ بلورین شد که در نهایت دیپلم افتخار نقش اول مرد را دومین بار سیمرغ بلورین را از آن خود کند. حیایی در این فیلم بازی متفاوتی داشت که نشان از تلاشش برای خلق فضاهای جدید دارد.

ذره بین

دسته دختران؛

مرعوب تکنیک

محمدرضا مقدسیان، منتقد سینمایی با بیان اینکه دسته دختران با محوریت سرنوشت پنج زن، بی‌پروا به ماجرای جنگ و عواقب فیزیکی و روانی آن می‌پردازد، معتقد است به واسطه تسلط قابل قبول منیره قیدی، این فیلم فضاسازی بصری موافی دارد. این در حالی است که رضا صائمی، دیگر منتقد سینمایی نظری خلاف این دارد. به گفته او، این فیلم نمایش مرعوب‌کننده تکنیک و جلوه‌های بصری صرف است و جای قصه در این روایت خالی است، به بیان دیگر فقدان روایت دراماتیک نمی‌تواند با به رخ کشیدن تکنیک جبران شود چون سینما قصه می‌خواهد.